

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

UHODE

Enes Durakovi?

Pobuna i otpor stalna su iskrišta koja se razgorijevaju u junacima Suši?evih pripovijesti, junacima koji svoje duboko i neiskorjenjivo osje?anje bosanske pripadnosti nose i kao radost i kao ukletost. Zemlja o koju se stalno otimaju tu?e vojske i ordije, zemlja u kojoj su odvajkada jedni barjadi omrkavali a drugi osvitali, Bosna je na razme?u svjetova stalno ucrtavana u središte ratnih mapa i planova, pa su i njene neprohode stalno promatralo o?i pla?enih uhoda. Ovo sumorno vi?enje povijesne sudbine Bosne i njenih ljudi Derviš Suši? je razvio i produbio u romanu *Uhode*, u kojem su razoren tradicionalni oblici i konvencije u strukturiranju romanesknog oblika ukidanjem jedinstvenog i jednoobraznog fabulativnog toka, ?ija bi se kompoziciona shema zasnivala na ispripovijedanoj sudbini glavnog junaka. Roman je, naime, ostvaren mozai?kim uklapanjem samostalnih pripovijednih cjelina, literarno održivih samih po sebi, u kompleksniju estetsku tvorevinu. Široka panorama historijskih zbivanja ostvaruje se kombiniranjem raznovrsnih oblika pripovijedanja: sudbine Suši?evih junaka ispripovijedane su u obliku pisama, arhivskih zapisa, dokumentiranih svjedo?enja, a pojedine pripovijedne jedinice, kao ona o obavještajcu Abidu Morlaku, objedinjuju nekoliko oblika naracije.

Mada su osnovnim idejnim i koncepcijskim zamislima *Uhode* cjelovito djelo koje se name?e modernom pripovijeda?kom strukturom, vrijednost ovog romana je ipak prije svega u fragmentima i pojedinim epizodama, kakva je recimo ona o dubrova?ko-bosansko-turskom uhodi Dabiživu Vojsali?u. Mada se fabula ove pri?e stilizira u atmosferi viteškog romana, iza te naoko neobavezne literarne stilizacije ritersko-ljubavnog si?ea otkriva se, zapravo, povjesna slika posljednjih godina bosanskog kraljevstva. Literarno uobi?enje historijskih doga?aja sugestivno je ostvareno i u epizodi o Husein-begu Gradaš?evi?u. Zna?aj i veli?inu Gradaš?evi?eve pojave i njegovog ustanka Suši? ne prezentira patosom romanti?arskih predstava, nego, rekli bismo, iz kose pripovjeda?ke perspektive: pri?a je zasnovana kao tajni izvještaj turskog uhode, koji neosjetno i spontano od prezira i mržnje spram ustanika prolazi mu?an ispit savjesti i postaje jedan od najodanijih Gradaš?evi?evih pobunjenika

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.

